

((๒๒))

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ



ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๔๖/๒๕๕๑

วันที่ ๑๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ระหว่าง

สมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๑๕ คน

ผู้ร้อง

นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรี

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องของสมาชิกวุฒิสภาเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยการสิ้นสุดความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรี ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๙๑ ประกอบมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) และวรรคสาม มาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๕ และมาตรา ๔๘

ประธานวุฒิสภามีหนังสือลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๑ ส่งคำร้องของนายเรืองไกร ลีกิจวัฒนะ สมาชิกวุฒิสภาและคณะ รวม ๑๕ คน (ผู้ร้อง) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยการสิ้นสุดลงซึ่งความเป็นรัฐมนตรีของนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรี (ผู้ถูกร้อง) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๙๑ ประกอบมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) และวรรคสาม มาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๕ และมาตรา ๔๘

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า

๑. ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน สังกัดพรรคพลังประชาชนได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม



- ๒ -

การทุจริตแห่งชาติ ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๑ โดยมีการแสดงในหมวดเงินลงทุนว่า มีการถือครองหุ้นบริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ หุ้น มูลค่ารวม ๓๔๖,๐๐๐ บาท และได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในฐานะรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ โดยมีการแสดงในหมวดเงินลงทุนว่า มีการถือครองหุ้นบริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ หุ้น มูลค่ารวม ๓๖๘,๐๐๐ บาท จึงเป็นเงินลงทุนที่อาจเข้าลักษณะมีสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญากับรัฐ ซึ่งปรากฏตามเอกสารการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติของผู้ถูกร้อง รวม ๓ ครั้ง ซึ่งผู้ถูกร้องได้แสดงไว้ว่า มีรายได้ประจำอื่น ๆ เป็นค่าตอบแทนกรรมการ จำนวน ๘,๔๓๐,๑๔๘.๐๕ บาท และเงินปันผลจากบริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท

๒. บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นในปี ๒๕๓๗ ดำเนินธุรกิจรับส่งสัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบริการอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียมและบริการอินเทอร์เน็ตครบวงจร ในรายงานประจำปี บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) หมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับงวดสามเดือนและหกเดือนสิ้นสุดวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ มีการระบุว่า บริษัทได้ทำสัญญากับบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เพื่ออนุญาตให้บริษัทสามารถให้บริการรับส่งสัญญาณโทรศัพท์และสัญญาณบริการอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียมเป็นเวลา ๒๒ ปี นับจากวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ ซึ่งจะสิ้นสุดวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ และแสดงว่ามีอุปกรณ์ภายใต้สัญญาสัมปทานที่บริษัทใช้ในการประกอบกิจการในปัจจุบันเป็นอุปกรณ์ที่บริษัทได้โอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ภายใต้เงื่อนไขของสัญญาสัมปทาน ซึ่งสัญญาสัมปทานดังกล่าวได้หมดอายุลงเมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๐ แล้ว ปัจจุบันบริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ภายใต้สัญญา



- ๓ -

สัมปทานเพื่อให้บริการอินเทอร์เน็ตจาก บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) อีกทั้งมีการแสดงรายได้จากส่วนงานเป็นรายได้จากบริการรับส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม บริการอินเทอร์เน็ต บริการสื่อและโฆษณา และบริการเสริมบนโทรศัพท์เคลื่อนที่แสดงให้เห็นว่า รายได้จากส่วนงานดังกล่าวบางส่วนเป็นธุรกิจเกี่ยวกับโทรคมนาคม ตามนัยรัฐธรรมนูญมาตรา ๔๘

๓. ผู้ร้องเห็นว่า จากหลักฐานเอกสารดังกล่าวทำให้เชื่อได้ว่าผู้ถูกร้องในฐานะนายกรัฐมนตรี มีพฤติการณ์กระทำการที่อาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ (๓) กล่าวคือ ผู้ถูกร้องอาจขาดคุณสมบัติจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๑ กรณีถือหุ้นในบริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) อันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ มีผลให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง ตามมาตรา ๑๐๖ (๖) อันจะมีผลทำให้คุณสมบัติความเป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๓๑ ขาดไปและการถือครองหุ้นบริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) ของผู้ถูกร้องต่อเนื่องมาจนผู้ถูกร้องเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี อันเข้าลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ที่ให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๒๖๕ มาใช้บังคับกับนายกรัฐมนตรีด้วย อันจะมีผลทำให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ (๓) กรณีจึงเข้าลักษณะที่สมาชิกวุฒิสภาก็จะสามารถเข้าชื่อจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ สามารถใช้สิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ (๓) เมื่อกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๖๖

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงหรือไม่



- ๔ -

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณา และให้ส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องทราบ เพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ แล้ว

พิจารณาแล้ว คดีนี้เป็นกรณีประธานวุฒิสภาส่งคำร้องของสมาชิกวุฒิสภา รวม ๑๕ คน เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยการสิ้นสุดลงซึ่งความเป็นรัฐมนตรีของ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ประกอบมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) และวรรคสาม มาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๕ และมาตรา ๔๘ แต่เนื่องจากขณะที่ คำร้องอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ ให้ยุบพรรคพลังประชาชน และให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้า พรรคพลังประชาชนและกรรมการบริหารพรรคพลังประชาชน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะที่กระทำ ความผิด เป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๖๘ วรรคสี่ ผลของคำวินิจฉัยดังกล่าวทำให้ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ซึ่งเป็นกรรมการบริหารพรรคและถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญ อันเป็นผลให้ความเป็นรัฐมนตรีของนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๗๔ (๔) มาตรา ๑๐๒ (๓) และ มาตรา ๑๐๐ (๒) กรณีจึงไม่เป็นประโยชน์ที่จะวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง เฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) เพราะเหตุกระทำการอันต้องห้ามตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๕ และมาตรา ๔๘ หรือไม่อีก ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนด



- ๕ -

ศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดว่า “ คำร้องที่ได้ยื่นต่อศาล ก่อนที่ศาลมีคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่ง ถ้าผู้ร้องตาย หรือมีการขอถอนคำร้อง หรือศาลเห็นว่าไม่เป็นประโยชน์แก่คดี ศาลอาจพิจารณาสั่งจำหน่ายคำร้องนั้นก็ได้ ” แล้ว

อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคำร้อง





- ๖ -

(คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๕๑)

(นายจรูญ ภัคศิษนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล ไชกอรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ



(นายบุญส่ง กุลนุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ